

Andrum

EN TIDNING FRÅN SVENSKA KYRKAN I HANINGE. 3 2020

*Möten med
nya tankar
och behov*

Sidan 4-7

Fredrik Strage

- om rockmusikens syndare
och tvivlare. Sidan 10-11

**Medmänsklighet
i pandemins spår**

Sidan 8

Svenska kyrkan
HANINGE

Lämna mörkret bakom dig

VI HAR FÅTT EN STARK PÅMINNELSE OM LIVETS SKÖRHET. Hur snabbt förutsättningar kan förändras och hur rädslan påverkar oss. Många av er läsare har drabbats av detta virus personligen. Vi har träffats i olika sammanhang och ni har berättat om hur pandemin har slagit era liv i spillror. Förlust av nära och kära. Svår sjukdomsperiod med en kamp på liv och död. Jag har mött ett flertal som på grund av viruset har förlorat sin försörjning.

När svårigheter kommer oss så nära och vetskapen att det kan drabba mig reagerar vi på olika sätt. Att vi alla, mer eller mindre, har burit på en rädsla och oro är ingen överdrift. Rädslan gör mycket med oss. När döden blir påtaglig så tvingas jag tänka på min egen förgänglighet och dödlighet. Rädslan kan förlama. Men rädslan ställer också frågor.

När detta yttre hot drabbar oss får vi hjälp att fundera på djupa existentiella frågor som meningen med livet, medmänsklighet, livsstil och klimat. Lever jag ett hållbart liv? Och vad gör längtan och saknaden med oss? När vi inte har kunnat träffa de vi brukar?

Det sägs att vi lever i ett väldigt individualistiskt samhälle men erfarenheten de senaste månaderna är motsatsen. Många har varit hjälpsamma och omtänksamma mot sina medmänniskor. Många har bidragit med fysisk distansering och stannat hemma så mycket som möjligt. Det gläder mig att vi som kyrka har kunnat hjälpa till att minska isoleringen. Vi ska stå för gemenskapen och ljuset.

I Johannesevangeliet (Jh 11:18-27) anklagar Marta Jesus för att han kom för sent, ”Herre, om du hade varit här hade min bror Lasaros inte dött.” Senare i texten kan vi läsa hur Jesus uppväcker Lasaros från det döda. Jesus sade: ”Jag är uppståndelsen och livet.” ”De tog bort stenen från gravöppningen och Jesus ropade med hög röst ”Lasaros, kom ut!”. Då kom Lasaros ut.

Rädslan kan göra oss mer eller mindre levande – handlingsförlamade, överksammas eller defensiva. En dag kommer vi också att gå ut ur ”graven”. Lämna det mörka och kalla bakom oss och gå ut i solen och ljuset. Jag försöker dagligen lyssna till ropet från Jesus: ”Kom ut! Sitt inte kvar i mörkret, i graven. Jag kallar på dig!” Varje dag blir då till en sällsam gåva som jag får förvalta på ett klokt sätt. Det kommer en tid efter denna pandemi. Vi vet inte när. Men så länge får vi tillsammans göra vardagen drägligare för varandra och sträva mot en ljus och positiv framtid. Vi är alla medskapare till den.

Med en önskan om en fin och välsignad sommar

Krister Stenberg, kyrkoherde

HANINGE PASTORAT

De tre församlingarna Dalarö-Ornö-Utö, Västerhaninge-Muskö och Österhaninge utgör tillsammans Haninge pastorat – Svenska kyrkan i Haninge i dagligt tal.

REDAKTION & INFORMATION

Ansvarig utgivare Krister Stenberg
Redaktionsansvarig Joakim Löfgren.
haninge.kommunikation@svenskakyrkan.se
Grafisk produktion AD Design, Sthlm
Tryck Åtta.45, Solna

Andrum – en tidning från Svenska kyrkan i Haninge, distribueras av Postnord som samhällsinformation.

KONTAKT

Besöksadress: Runstensvägen 14
Postadress: Box 113, 136 22 Haninge
Telefon växel: 08-555 670 00
telefonföretid: mån-tors kl 08.15-12.00,
13.00-16.30
fredag kl 08.15-12.00, 13.00-16.00
Hemsida svenskakyrkan.se/haninge
E-post
haninge.pastorat@svenskakyrkan.se

KYRKOHERDE

Krister Stenberg, tel 08-555 670 23

BOKNING

Dop och vigsel samt medlemsfrågor
haninge.bokning@svenskakyrkan.se
08-555 670 10
Begravning och gravsättning
haninge.bokning@svenskakyrkan.se
08-555 670 30

KYRKOGRÄDSFÖRVALTNINGEN

Kyrkogårdschef
Leena Poutiainen 08-555 670 01
Begravningsombud
Bo Forslund, 070-651 89 48

Behöver du prata med någon som har tystnadsplikt?

Ring vår växel 08-555 670 00 eller besök oss.

Mellan kl 21.00-06.00 kan du nå Jourhavande präst på tel 112.

Kompenserad i enlighet med ClimateCalc.
www.climatecalc.eu
CC-000093/SE

Sommarkvälls-konserter

Såklart blir det uppskattade **SOMMARKONserter ÄVEN I ÅR**. Vid pressläggning av tidningen är dock inte programmet klart. Vi ber dig därför hålla utkik på webben för de traditionella ljusglimtar i våra kyrkor. www.svenskakyrkan.se/haninge

28 juni

ÄNTLIGEN FÅR VI KALLA TILL GUDSTJÄNST i våra kyrkor igen. Söndagen den 28 juni är det nypremiär. Se kalendariet på webben eller veckoannonsen i Mitt-i-Haninge för tider och platser. *Obs begränsat deltagarantal till 50 personer.*

Tuff sommar?

KYRKANS FAMILJERÅDGIVNING är en plats där ni i lugn och ro får samtala med en familjerådgivare om det som känns svårt i relationen. Samtalen syftar till att öka förståelsen för att finna vägar till förändring. Kyrkans familjerådgivning har respekt för varje människas förhållningssätt till livet.

Kyrkans familjerådgivning är till för alla som har svårigheter i sina nära relationer.

Till exempel:

- För er som är gifta eller sammanboende
- För er som är skilda eller på väg att skiljas
- För dig som har det svårt efter en separation
- För dig som har svårigheter att vara förälder eller styvförälder
- Vuxna närstående som inte kan komma överens

Kyrkans familjerådgivning drivs som en icke vinstdrivande ekonomisk förening och har avtal med flera församlingar i Stockholms stift och med Stockholms stad och Haninge kommun.

FÖRFRÅGNINGAR OCH TIDSBOKNING:

Tel: 08-615 11 70.

Aktiviteter för barn i höst

SÅSONGSSTART för öppen förskola, babyrytmik, minimaxidagar, spaghettigudstjänster och annan populär gruppverksamhet för de yngsta blir i vecka 36. Som vi längtar efter er! Håll utkik för startdatum och anmälningar på webben och i veckoannonsen i Mitt-i-Haninge. www.svenskakyrkan.se/haninge

Kyrkappen – Din vägledare i sommar

I APPEN KYRKGUIDEN kan du enkelt följa vad som händer i kyrkan, planera gudstjänstbesök och annat som du inte vill missa. Speciellt bra i coronatid när vi behöver anpassa verksamhet med kort varsel. Appen finns för både iPhone och Android och ger en överblick över kyrkor, gudstjänster, konserter med mera.

Tid för själavård

ALLA KAN VI hamna i lägen då livet känns tufft, du är ledsen, orolig eller rädd. Då gör det skillnad att få samtala med någon som tar sig tid att lyssna på vad du tänker och känner.

I kyrkan kallar vi sådana samtal för själavårdssamtal. De kostar ingenting och den präst eller diakon du möter har tystnadsplikt.

Vill du boka tid? Ring växeln 08-555 670 00.

Häng i Haninge

Sommaröppna kyrkor, caféer, skaparverkstad, sommarkvällsmusik och "häng". Allt coronaanpassat.

Se webbkalendariet eller appen Kyrkguiden för tider och platser.

Möte med existentiella tankar och behov

Det andliga behovet är lika stort som vanligt, kanske större, när tiderna är oroliga. Hur ska man hantera sina rädslor och både andras och egen sorg? Hur kan man förmedla hopp och tröst när oro och ovisshet dominerar vardagen? Hur kan man vara kyrka i en tid då fysiska möten mellan människor begränsats kraftigt?

Fem medarbetare i Svenska kyrkan i Haninge berättar om sina möten med Haningebor under våren och om livet efter pandemin.

Vilken betydelse har din verksamhet haft för Haningebor denna corona-vår?

HELEN: Som diakon har jag kontakt med människor som lever i utsatthet på något sätt. Ofta har Coronan förstärkt redan existerande problem.

De som har varit ensamma har fått en kontakt, någon att bolla sina tankar med i isoleringen. Det är ett medskapande samtal som jag tror många människor har behov av men inte alltid vågar fråga om. Kyrkan blir en livboj och trygg punkt i mångas tillvaro, speciellt i kris och utsatthet.

JOHANNA: Som musiker har det känts värdefullt att få åka till äldreboenden och sjunga och spela utomhus. Åh så uppskattat det har varit. Musiken kan läka många sår och ge oss livskraft.

EIJA: Jag tänker att kyrkan blir ännu viktigare nu, det blir en plats för trygghet och hopp. Våra kyrkor har

hållit öppet och hit kan man komma och tala om sin oro eller be tillsammans. Det kan bli särskilt viktigt att träffa en medmänniska, om man har suttit ensam hemma i flera veckor, eller bara pratat på telefon. I S:t Eskils kyrka har vi t ex en kaffeautomat på torget. Här har jag suttit med flera personer, på behörigt avstånd, och samtalat. Den här krisen ger också tid för eftertanke och funderingar kring vad som verkligen är viktigt och ger mening. Kyrkan är en god mötesplats som kan leda funderingarna vidare, och kanske till nya vägar i livet.

ANNETTE: Jag arbetar som pedagog främst med barn upp till 12 år och deras föräldrar. Istället för ordinarie aktiviteter har vi erbjudit aktiviteter utomhus, lek och promenader till Rudan, lekparken Krokodilen eller i anslutning till pastoratets kyrkor. För ungdomar har vi haft digitalt forum och ordnat gamingkvällar. Extra viktigt med mötesplatser under trygga och säkra former när människor varit mer isolerade än vanligt.

Den här krisen ger också tid för eftertanke och funderingar kring vad som verkligen är viktigt och ger mening. Kyrkan är en god mötesplats som kan leda funderingarna vidare, och kanske till nya vägar i livet.

Eija Alpmäa Magnusson, präst

känner heller inte av några gränser eller någon fysisk distans, vi kan bära varandra i bönen.

ANNETTE: Det är hoppfullt med alla människor som stigit fram och visat sig vara vardagshjältar. Jag tänker på alla som startat facebooksidor för att hjälpa andra med såväl handling som insamlingar. I den här krisen upplever jag att vi blivit mer enade, generösa och hjälpsamma. Jag hoppas att vi tar med oss den medmänskligheten också längre fram.

JONATAN: Hoppet hittar jag i Jesus Kristus. Som aposteln Paulus skriver i Romarbrevet: *”Jag är viss om att varken död eller liv, varken änglar eller andemakter, varken något som finns eller något som kommer, varken krafter i höjden eller krafter i djupet eller något annat i skapelsen skall kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår herre”*.

Jag kände hopp om livet när jag såg olika filmklipp med italienare som stod och sjöng och spelade på sina balkonger.

Johanna E. Martell, sångerska/musiker

Var hittar vi hoppet i tider av kris?

JOHANNA: Hela världen delar samma kris just nu och det är en tröst i sig. Vi är inte ensamma. Jag kände hopp om livet när jag såg olika filmklipp med italienare som stod och sjöng och spelade på sina balkonger. Den där gemenskapen som helt plötsligt hade skapats bland grannarna i området. Det är så vi måste leva. Vi måste se varandra och hjälpas åt.

HELEN: I samtalen som jag har med Haningebor försöker jag visa på det som finns och vad som fortfarande är ”som vanligt”. Våren har kommit till oss, liksom tidigare år. Trots Coronan fortsätter björkarna att slå

ut, häggen att blomma, sädesärlan kommer tillbaka och koltrasten sjunger för oss.

– Kyrkan i sig inger också hopp. Det finns diakoner och präster att prata med och det finns hjälp att få. I slutet av ett samtal brukar jag fråga om personen vill att jag tänder ett ljus och ber för henne eller honom. De flesta blir väldigt glada och berörda. Det blir också en påminnelse om att vi ingår i ett större sammanhang och finns med i ett evighetsperspektiv.

EIJA: Gud finns med oss alla dagar och överger oss inte, även om tillvaron ser annorlunda ut. Bönen

Många av människors vardagliga rutiner, veckoplaneringar etc kullkastades under våren.

Hur hanterar man ovissheten?

ANNETTE: Det är svårt. Ovisshet skapar oro, det här att inte veta. Bristen på säkerhet och konkreta lösningar kan skapa en väldig stress. Samtidigt så klarar vi människor ofta mycket mer än vad vi tror. Ett sätt att dämpa sin oro är att ta reda på fakta och vara påläst och fokusera på det som faktiskt går att påverka och kontrollera.

HELEN: Ovissheten i sig skapar ett lidande, det är väldigt tärande för många att inte ha en tidpunkt att förhålla sig till. Om vi visste att livet började återgå till en normalitet om t ex två månader, skulle det vara så mycket lättare.

– Jag brukar råda de jag pratar med att dela upp dagen i små portioner, att hitta en struktur. Finns det något du kan fästa dagen vid? Ska du

ta en promenad, läsa en bok eller ringa ett samtal? Hur ser den närmaste timmen ut? Det kan ge en känsla av att ändå ha en viss kontroll och kanske kan du vila från oro en stund.

JOHANNA: Jag citerar Romarbrevet 12:9-10: *Håll fast vid det goda. Visa varandra tillgivenhet och kärlek, överträffa varandra i ömsesidig aktning.*

EIJA: Vi sitter alla i samma båt och Coronaviruset har drabbat hela världen, vi delar samma ovisshet vilket gör det mindre ensamt. Under den här våren har jag gått och sjungit på Lina Sandells psalm *Blott en dag*. Texten har börjat leva för mig, på ett nytt sätt: *Morgondagens omsorg får jag spara, om än oviss syns min vandringsstig. "Som din dag, så skall din kraft och vara"*.

Vi vill gärna skjuta undan döden och låtsas som att den inte finns, trots att det är en del av livet.

Helen Cosini, diakon

JONATAN: Egentligen vet vi aldrig vad som ska hända i morgon eller nästa vecka eller i framtiden – sådant som den rådande pandemin gör den saken väldigt mycket mer tydlig än annars. Personligen finner jag det lugnande att begrunda Jesu ord att låta var dag ha sin egen plåga. Vi får lita till Guds försyn, ta dagen som den kommer och en viss tröst finns faktiskt i att mänskligheten överlevt betydligt värre saker än Corona.

Rädsla och oro har präglat våren 2020 för många. Att livet har ett slut har blivit mer påtagligt, både i våra tankar och i mångas faktiska liv. Hur blir vi bättre på att hantera sorg och död och våra rädslor för desamma?

EIJA: – Det är alltid tungt att närma sig sorgen och döden, trots att det enda som är riktigt säkert här i livet är att vi alla ska dö en gång. Men i en sorgprocess är det viktigt att klä sina tankar och känslor i ord, att berätta vad som har hänt och inte försöka klara allt själv. För den som sitter ensam kan det vara en tröst att skriva ner sina tankar i en sorgedagbok eller att måla, poängen är att sorgen behöver komma till uttryck. Sen kan man alltid ringa någon av oss präster eller diakoner för ett samtal!

– Som närstående är det bästa du kan göra att bara finnas där och lyssna. Kanske kan du lämna en påse nybakade bullar och visa din omtanke. Ge av din tid och närvaro, du behöver inte lösa något eller komma med goda råd. Göran Larsson har skrivit en väldigt fin bok om sorg, *Lilla sorgboken*. Så här går en mening därifrån: *Sorgen är en gåva Gud gav människan för att vi ska kunna skiljas från det som egentligen är omistligt för oss.*

HELEN: Vi vill gärna skjuta undan döden och låtsas som att den inte finns, trots att det är en del av livet. Det är bara en tunn hinna mellan

död och liv, glädje och sorg och ibland behövs det så lite för att vi ska passera den. Jag tänker att vi också lever med perioder av död och uppståndelse. Något händer, en förlust eller något som omkullkastar tillvaron, vi tappas något som har varit en del av vårt liv. Det blir en slags död, men ur den spirar förr eller senare något nytt och vi återuppstår.

– Jag har inte haft fler samtal om döden den här våren, men däremot

om begreppen mening och meningslöshet. Många av dem jag har kontakt med är psykiskt sköra och om tillvaron har varit jobbig innan så kan en ytterligare belastning, genom t ex Coronaviruset, ge känslor av meningslöshet. En del snuddar vid självmordstankar och jag försöker att möta personen där den befinner sig. Att aldrig komma med färdiga svar. Varsamt ställer jag frågor. Om en människa blir hörd och sedd i sin upplevelse, att det är tillåtet att få känna sig svag, kan det öppna upp för att långsamt närma sig hoppet.

JOHANNA: Tiden vi har på jorden är inte oändlig och nu har vi blivit påmind om det. När jag förlorade min make rasade hela min värld och jag föll in i den sammetssvarta natten. Efter några år tackade jag av mörkret för att ha vårdat min sorg, och först då kunde jag njuta av ljusstrålarna som fyllde mig med liv igen. Känslan när jag såg en tussilago i ett dike och förstod att livet är för kort för att inte se Guds små mirakler. Naturen, musiken och kärleken har stärkt mig. Jag tror att varje människa måste hitta sitt livselixir för att överleva. Ljuset kommer åter och kanske hjälper sommaren till nu. Vi måste alla ta en dag i taget och försöka göra något vackert utav den.

ANNETTE: Vi behöver öppna upp och prata om våra känslor, våga uttrycka dem. Ge oss själva utrymme att sörja och acceptera att det tar tid.

JONATAN: Jag tror vi behöver bli bättre på att tillåta oss att sörja – tydligt, offentligt, ogenerat. Sorg är ingen defekt, ingen sjukdom eller svaghet och i sig heller inte något farligt. Vi sörjer för att vi är kärleksvarelser och att det gör ont när vänskaps- och familjeband klipps av. Finns det personliga och offentliga traditioner och riter som ger språk för att uttrycka sorg blir den lättare att förhålla sig till dödens allvar. Att vi alla är dödliga är ingen nyhet som kom med Corona. Vår kristna tro säger att döden inte har sista ordet. Den är inte allsmäktig. Historien om oss och våra liv är inte menad att sluta på kyrkogården. Vi tror på de dödas uppståndelse och ett evigt liv.

Om pandemin lär oss lite mer ödmjukhet inför vår sårbarhet, skörhet och dödlighet tror jag konsekvensen blir långsiktigt positiv.

Jonatan Mattson, präst

Efter pandemin...

Vilka lärdomar tror du vi tar med oss?

HELEN: Vi har dragit ner på tempot och lunkar snarare än rusar. Tillvaron har skalats av och vi närmar oss en kärna av vad som egentligen har betydelse. Det spelar igen roll att köket är nyrenoverat med den lyxigaste inredningen, det skyddar dig inte från viruset.

– Helt plötsligt har vi vänt blicken mot vår lokala närmiljö och upptäckt hur vackert det är omkring oss. Konsumtionen har gått ner och vi hushållar mer med tid och resurser. Jag har t ex börjat sy om gamla kläder. Jag skickar brev och kort till vänner och bekanta och vi hittar andra sätt att umgås. Vi är några som har börjat träffas i naturområden och fika på helgerna. Många upptäcker dessutom att de inte behöver resa så långt för att få upplevelser.

Vi behöver öppna upp och prata om våra känslor, våga uttrycka dem. Ge oss själva utrymme att sörja och acceptera att det tar tid.

Annette Björknäs, pedagog

JOHANNA: Det är tidens stora förändring som pågår här och nu. Mycket av det vi har tagit för givet i våra liv har ryckts bort från oss.

När vi har fått mer distans till det kommer vi värdesätta tiden med familjen och vännerna mer, och förstå att det är det här som är livet – kärleken.

– Jag tror att många kommer leva enklare och klokare. Jag försöker att göra det själv. Istället för att drömma om exotiska resmål känner jag mig lugn och harmonisk bara jag är ute och promenerar i skogen. Jag känner stor tacksamhet över mitt liv och jag får vara med lite till.

JONATAN: Om pandemin lär oss lite mer ödmjukhet inför vår sårbarhet, skörhet och dödlighet tror jag konsekvensen blir långsiktigt positiv.

ANNETTE: – Jag hoppas att vi tar med oss en ökad medmänsklighet och att vi i framtiden ser över våra resvanor när vi så tydligt ser vilken effekt det minskade resandet har haft på klimatet. Jag tänker också att vi har mer kunskap och beredskap om något likande inträffar i framtiden.

EIJA: Jag hoppas att vi inte ska ta lika mycket för givet utan se varje dag som en gåva och möjlighet. Att vara

tacksamma över vår hälsa och våra relationer. Många har talat betydligt mycket mer i telefon med vänner och bekanta den här tiden. Vi behöver fortsätta hålla den kontakten och ta hand om varandra även när krisen har lagt sig. Det mår vi bra av. Kanske lär vi oss även att resa mindre, ha fler digitala möten och att fortsätta ha med oss ett hållbart miljötänk.

Vad längtar du personligen mest efter i sommar?

JOHANNA: Jag längtar efter att få njuta av Haninges vackra skärgård tillsammans med mina barn.

JONATAN: – Att få fira gudstjänster. Träffa folk. Samma saker jag längtat efter hela våren.

ANNETTE: – En varm sommar med mycket bad och härliga naturupplevelser. Det finns många naturreservat att promenera i där jag bor.

HELEN: Jag fyller år i juni så jag längtar efter ett riktigt kalas. I år är det inte möjligt men det är något jag drömmer om. Jag hoppas kunna ta mig till sommarstället i södra Sverige.

EIJA: Jag älskar att läsa, så oavsett om jag befinner mig i hammocken eller i husbilen blir det tid för det. Jag längtar även efter att vara tillsammans med familjen i Finland, sitta i solen och äta glass och jordgubbar. ■

INTERVJUER ANN THÖRNBLAD
OCH JOAKIM LÖFGREN

ACT SVENSKA KYRKAN stödjer Local2Global i Palestina, Haiti och Sudan, samt indirekt i Kenya, Filippinerna och Myanmar. Lokala partner samordnar och utbildar medborgargrupper och volontärer och säkerställer att människor på plats får träning och coachning i att utveckla metoder för att själva kunna identifiera, besluta om och genomföra olika insatser i sina respektive samhällen.

Swisha din gåva till ACT
Svenska kyrkan 900 1223

Medmänsklighet i praktiken

I tider av kris ställer samhällen om och människor ställer upp för varandra på de mest fantastiska sätt. Under pågående coronapandemi ser vi exempel på det, både i Sverige såväl som runt om i världen. Grupper av medborgare och ideella sluter upp för att rädda liv och skydda samhällets mest utsatta.

Vi tänker kanske inte alltid på det, men även i länder som Sudan, Myanmar, Haiti och Palestina finns en enorm kraft hos medborgare och ideellt engagerade. Människor som vid en kris eller katastrof tar initiativ och löser problem utifrån behov de själva identifierat.

– Samma positiva krafter som finns hemma i kvarteret, föreningen eller församlingen här i Sverige, finns självklart också i samhällen runt om i världen. Det är så vi människor löser problem, vi går ihop och försöker göra det tillsammans. Ibland i en bostadsrättsförening i Haninge, ibland i en fröbank i Sydsudan. Det säger Henrik Fröjmark som arbetar som rådgivare inom humanitärt arbete på Act Svenska kyrkan.

Vi lever alla under samma himmel men verkligheten ser olika ut

Verkligheten runtom i världen ser olika ut, även förutsättningarna att klara en kris. Ibland sägs det att en pandemi inte känner några gränser och därför drabbar världen jämlikt. Men så är det inte. I Sverige kan vi trots allt möta krisen med rent vatten, fungerande sjukhus,

sociala trygghetssystem och starka statsfinanser. I många av de länder som Act Svenska kyrkan verkar i finns inget av det.

– Åtgärder som utgångsförbud och ”lockdowns” har globalt fått förödande konsekvenser för människors ekonomi, hälsa och liv och miljontals har förlorat sin försörjning. I samhällen som saknar skyddsnet innebär det fattigdom och svält. Då kan volontärers och frivilligas arbete vara skillnaden mellan liv och död, säger Henrik Fröjmark.

Informations spridning och mobilisering

Trots olika förutsättningar sker i grunden samma typ av medborgaraktiviteter runt om i världen, bland annat mobilisering av civilsamhället och informations spridning. Att skydda och hjälpa människor som lever i utsatta situationer samt skapa förståelse och acceptans för att få människor att ändra sitt beteende för att hindra smittspridning är grundläggande. Men även att arbeta med att uppmärksamma och förebygga ökat våld i hemmen som ökar drastiskt på grund av coronapandemins konsekvenser.

Local2Global – en revolutionerande metod som samlar samhällsmedborgare

Att tillvarata och stödja den kraft som finns hos samhällsmedborgare är också grunden i ett arbetssätt som kallas för Local2Global. Metoden innebär att människor vid en kris eller katastrof uppmanas att själva ta initiativ och

driva olika insatser utifrån behov de själva identifierat.

– Metoden går delvis ut på att släppa kontrollen. Internationella biståndsaktörer måste lita på att människor i den lokala kontexten besitter kunskap och har förmåga att själva initiera och driva utvecklingsinsatser tillsammans med exempelvis lokala myndigheter. Invånarna måste i sin tur lita på metoden, sig själva och på varandra, säger Henrik Fröjmark.

På platser där Act Svenska kyrkan arbetat med Local2Global finns redan utarbetade strukturer av olika nätverk, så kallade *protection groups*, som snabbt kan aktiveras och påbörja olika hjälpinsatser på ett tidigt stadium. Metoden har förberett människor att själva ta initiativ utan att någon extern part leder arbetet, något som är till stor nytta för många människor under pågående coronapandemi.

– Tack vare att det redan finns inbyggda mekanismer kan människor agera på egen hand och med kortare startsträcka. Och det är precis vad människor nu gör. De agerar!

Henrik Fröjmark har arbetat med biståndsfrågor under många år och har lång erfarenhet av olika arbetssätt och metoder. Men han har aldrig upplevt något så effektivt som när människor på lokal nivå går samman och själva tar initiativ och genomför aktiviteter som gynnar det lokala samhället, utan att någon extern part går in och talar om för dem vad de ska göra. ■

Konfirmation

Alla människor har frågor och funderingar. Men trots att alla går runt och funderar är det ibland lätt att känna sig ensam om sina tankar. Är det bara jag som tänker så här? Du är inte ensam om att fundera över livet.

Se foldern
i brevlådan
i augusti!

Varje år väljer omkring 30 000 tonåringar att konfirmeras i Svenska kyrkan. De flesta som konfirmeras är 14-15 år – en ålder då man börjar ställa sig de stora frågorna – om början och slutet, livet och döden, eller varför finns jag och varför ser jag ut som jag gör? Under konfirmandtiden fångar vi tillsammans upp och funderar över sådant.

Du väljer själv vilken grupp som passar dig bäst och kan till exempel inrikta dig på ridning, historia eller vintersport. Oavsett vilket alternativ du väljer kommer du att få åka på läger och träffa nya människor och prata om frågor som berör oss alla. Ledare för konfirmationen är präster, pedagoger, musiker och unga ledare från

kyrkan. Tillsammans hittar vi på olika aktiviteter och provar nya saker. Vi deltar i gudstjänst och andakt, lär oss mer om kristen tro och hur det kan hänga ihop med vårt liv här idag. Kom och testa – det är värt det!

Många grupper är populära och har ett begränsat antal platser – så anmäl dig så snart du kan. **Anmälan öppnar 17 augusti** och sista anmälningsdag är 10 oktober. Läs mer om alternativen på webben, www.svenskakyrkan.se/haninge.

För mer information kontakta John Hansson Rojas på e-post: haninge.konfirmation@svenskakyrkan.se

Konfirmationsalternativ 20/21

Adrenalinkonfa

Plats: S:t Eskils kyrka i Handen
Start: 13 december 2020
Läger: 1-5 mars (Åre/
Trillevallen), 18-20 juni (Ornö)
Konfirmation: 20 juni i
Dalarö kyrka

Historiekonfa

Plats: Västerhaninge
församlingshem
Start: 7 februari 2021
Dagläger: 26-27 juni
Konfirmation: 22 augusti i
Västerhaninge kyrka

Ridkonfa

Plats: Tungelsta kyrka/
Tungelsta ridklubb
Start: 29 november 2020
Dagläger: 11-20 juni 2021
Konfirmation: 20 juni i
Tungelsta kyrka

Sommar på Gotland I

Plats: Vendelsö kyrka
Start: 13 december 2020
Läger: 12-20 juni (Gotland),
21-25 juni (dagtid i Vendelsö).
Konfirmation: 27 juli i
Österhaninge kyrka

Vandra i Assisi I och II

Plats: S:t Eskils kyrka i Handen
(I) eller Jordbro kyrka (II)
Start: 30 maj 2021
Resa: 30 oktober –
7 november (Assisi)
Konfirmation: 5 december

Sommar på Gotland II

Plats: Vendelsö kyrka
Start: 21 februari 2021
Läger: 9-15 augusti
Konfirmation: 22 augusti
2021 i Vendelsö kyrka

Gästkrönika

TEXT: FREDRIK STRAGE, MUSIKJOURNALIST

”Tror du på Gud?” undrar folk ibland. ”Frågan är om Gud tror på mig”, brukar jag svara, mest för att det är så tråkigt att vara agnostiker. Jag tror i alla fall på Gud som exekutiv musikproducent, en sådan som inte alltid är närvarande i studion men ser till att resultatet blir bra. Gud har väglett väldigt många av mina favoritartister (och indirekt inspirerat även satanistiska black metal-band som bygger hela sina karriärer på kristen mytologi). Gud har gett mig några av mitt livs största musikaliska upplevelser.

Som när jag var på konfirmationsläger

och vi sjöng den gåshudsframkallande psalmen ”Glory to the father”. Innan dess hade min syn på Gud mest präglats av Depeche Modes ”Blasphemous rumours”, en låt om tonårsflickor som dör i bilolyckor och skär upp handlederna vilket det brittiska synthbandet ser som ett bevis på att vår himmelske fader har en sjuk humor: ”And when I die, I expect to find him laughing.”

”Glory to the father” var så vacker att den i stället fyllde mig

med en övertygelse om att Fadern, Sonen och den helige Ande skulle se till att världen blev en bättre plats.

Att vi var ett tjugotal lättpåver-

kade ungdomar på en kursgård bidrog förstås också till att jag omfamnade budskapet. Liksom att vi även sjöng min favoritpsalm ”En vänlig grönskas rika dräkt” som kan röra den mest hårdnackade

ateist till tårar. Min

kristna väckelse varade dessvärre

bara i några veckor.

Men mitt intresse för religiös musik växte tills jag lyssnade på allt från gregorianska munkar och Elvis gospelskivor till muslimska nasheed och evangelisk house.

Jag har lyssnat mer på artister som går igenom religiösa faser än på dem som viger hela sina karriärer åt tron. Mina favoriter brukar kunna delas upp i två typer: syndare och tvivlare. Syndarna söker sig till religion eftersom de gjort något de ångrar och bestämt sig för att profan musik är förkastligt. De är ofta fostrade i en kyrklig miljö men lever inte särskilt kristna liv. Exempelvis Jerry Lee Lewis som först vägrade spela in ”Great balls of fire” eftersom han trodde att låten skulle ge honom en enkelbiljett till helvetet. Countryduon The Louvin

Brothers, vars ena halva kämpade mot alkoholism och bekände sina synder på det klassiska albumet ”Satan is real”, hör också till den här kategorin.

Andra typiska syndare är Al Green och Little Richard

, som båda hoppade av popkarriären för att predika, och Kanye West som länge slitits mellan kåthet och fromhet.

Det fanns inget sex på hans första renodlade

gospelalbum, ”Jesus is king” från 2019, men där tampades popvärldens största megalomaniker med mer teologiska problem: religion handlar om att hitta något som är större än en själv och ingenting är större än Kanye West.

Tvivelarna har sällan en lika grandios självbild som syndarna.

De har inte heller levt lika hårt och känt lika mycket skam. De vill bli en del av en kristen gemenskap men grubblar över Guds existens och teodicéproblemet. Här finns artister som Depeche Mode, Sinéad O’Connor och Bob Dylan. En av de främsta tvivelarna är Nick Cave som i början av sin karriär inspirerades av Guds

brutala stil i Gamla testamentet – där blodsutgjutelsen i många berättelser matchar den otäckaste skräckfilm – men sedan insåg att evangelierna hade mer att ge.

” Mina artistfavoriter
kan delas upp i två typer:
Syndare och Tvivlare. ”

En av Nick Caves mest kända låtar, **”Into my arms”**, inleds med raden: ”I don’t believe in an interventionist God, but I know, darling, that you do.” Att Gud skulle bry sig om oss är för många svårare att tro än att hen existerar. Nick Cave har med åren slutat fundera så mycket på det. När ett fan frågade vad han tycker om

Gud blev svaret: ”Ju mer frånvarande han känns, och ju mer likgiltigt kosmos tycks vara, desto mer brinnande och nödvändigt blir mitt sökande efter mening.” Nick

Cave skrev att bevis för eller mot Guds existens inte mildrar den sorg och tomhet han ibland känner. Däremot hjälper det honom att be och meditera.

För mig fungerar musik på samma sätt. I vissa ögonblick känner jag en salighet som gör mig säker på att det finns en mening med allt. Jag nuddar vid en tro. ”Reach out and touch faith”, som Depeche Mode sjunger i ”Personal Jesus”, en låt som skrevs som en kritik mot giriga tv-evangelister men genom åren förvandlats till en sorts väckelsehymn (mycket tack vare syndaren Johnny Cashs version).

Artister som är väldigt säkra i sin tro intresserar mig inte lika mycket. Om det inte finns några sprickor i musiken, bara glädje, blir det lite enformigt. Ett undantag är dock den amerikanske gospelstjärnan Keith

Green som jag nyligen upptäckte. Han var varken syndare eller tvivlare utan from som ett lamm. Han vägrade ta betalt för skivor och konserter så att Jesus budskap skulle nå så många som möjligt, han samarbetade med den nyfrälste Bob Dylan och öppnade sitt hem för fattiga och hemlösa. Han skrev låt efter låt om hur mycket han älskade Gud. Att han ändå dog i en flygolycka med två av sina barn är så teodicéproblematiskt att jag nästan börjar nynna på ”Blasphemous rumours”. ■

Andrums spellista:
[https://
spotify.fi/2zd2CpS](https://spotify.fi/2zd2CpS)

FOTO PÅR OLSSON, URBOKEN
242 SAMLADE KRÖNIKOR/BONNIERS

Källa: Undersökningen
Medlemmar i rörelse m.fl.

"Det jag uppskattar mest är det rika kulturutbudet. Kyrkan bjuder en plattform för många sångare och musiker."

"Den enda biståndsorganisation vi behöver."

"Det är en plats för lugn och ro. Det behövs i min stressade vardag."

"Jag är inte speciellt troende. Jag är medlem för att kyrkan gör bra saker för människor som har det svårt."

"I ungdoms-
verksamheten kan jag vara mig själv. Alla är olika och det är ok."

"Svenska kyrkan är tradition och trygghet. Den behövs i en osäker tid."

"Jag är inte kyrkligt aktiv. Mitt medlemskap är mer ett statement. Att vara medlem är att stötta en god sak."

Genom att vara med hjälper du dina medmänniskor, varje dag, året om.

Varje dag möter Svenska kyrkan människor i alla åldrar, på olika nivåer och med olika syften. Vi finns där för dig vare sig du känner sorg, glädje, tacksamhet eller vad det nu är du känner. Det är tack vare dig som medlem kyrkan är en plats för livets stora högtider som dop, konfirmation, bröllop och begravning, men också för dina egna tankar.

- Det är du som möjliggör att 300 *hemlösa och nödställda* varje vecka får en varm dusch eller en lunch på daghärbarget Kryckan i Handen.
- *Tack vare dig* arbetar Svenska kyrkan i Haninge både med *krisberedskap vid större olyckor* och som stöd vid naturkatastrofer och i krigshärjade områden.
- Det är du som gör att *ungdomar i Haninge* har en plats där de blir sedda, respekterade och får vara sig själva.
- Sörjande i Haninge tackar för den givna platsen att *dela sin sorg och få stöd i samtal*.
- Det är tack vare dig som över 500 barn varje år kan delta i aktiviteter i *öppna förskolan och föräldrar* får avlastning och nya nätverk.
- Och det är tack vare dig som *Haninges äldre kan göra utflykter*, får umgås och känna gemenskap.
- *Musikalskare tackar för alla konserter*, sommarkvällsmusik och att de får sjunga i kör.

Du är viktig.

För oss, för de behövande, för Haninge. Vi är en öppen folkkyrka med verksamhet för alla. Har du frågor gällande din församling, ditt medlemskap eller kyrkan i stort får du mer än gärna slå kyrkoherde Krister Stenberg en signal, 08-555 670 23.

Bli medlem: Telefon 08-555 67010, e-post haninge.pastorat@svenskakyrkan.se

ANDRUM DISTIBUERAS SOM
SAMHÄLLSINFORMATION AV POSTNORD
OCH SORTERAS EJ SOM REKLAM.

Kontakt

HANINGE PASTORAT har cirka 90 000 invånare. Ungefär 43 000 är kyrkotillhöriga i någon av församlingarna; Dalarö-Ornö-Utö, Västerhaninge-Muskö eller Österhaninge.

KONTAKTUPPGIFTER

Besöksadress Runstensvägen 14
Postadress Box 113, 136 22 Haninge
Telefon växel 08-555 670 00
Hemsida www.svenskakyrkan.se/haninge
E-post haninge.pastorat@svenskakyrkan.se

[www.facebook.com/
svenskakyrkanhaninge](https://www.facebook.com/svenskakyrkanhaninge)

[svenskakyrkanhaninge](https://www.instagram.com/svenskakyrkanhaninge)

Kyrkoherde

Krister Stenberg, 08-555 670 23

Bitr. kyrkoherde

Eva-Britt Löf Hansson, 08-500 658 87

PRÄSTER

Eva Abragi, 08-555 670 61
Jael Ahlin, marinpastor, 08-500 658 96
Eija Alpimaa-Magnusson, 08-555 670 53
Sara Engström-Möller, 08-500 658 58
Elisabet Högberg, 08-555 670 52
Minna Huhkamo, 08-555 670 11
Per Hilmer Larsson, 08-501 529 91
Hanna Lönneborg, 08-555 670 58
Jonatan Mattsson, 08-500 658 57
Katarina Mourath, 08-555 670 06
Attila Neumerker, 08-555 670 64
Carl Henrik Widlund, 08-555 670 62

DIAKONER

Helen Cosini, 08-555 670 69
Ulrika Johansson, 08-500 658 59
Marie Lundeborg, 08-555 670 00
Eva Novotny, 08-500 658 72
Malin Persson, 08-555 670 16
Janine Wenzel, 08-555 670 31

BOKNING

E-post till bokningen:
haninge.bokning@svenskakyrkan.se

Dop och vigsel

08-555 670 10

Begravning och gravsättning

08-555 670 30

VÅRA KYRKOR

Dalarö kyrka Odinsvägen 4
Jordbro kyrka Moränsvägen 17
Kryckan, Vallakyrkan Sleipnervägen 111
Muskö kyrka Kyrkbacken 14
Ornö kyrka Ornö
S:t Eskils kyrka
Runstensvägen 14, Handen
Tungelsta kyrka Tungelstavägen 200
Utö kyrka Kyrkviken, Utö
Vendelsö kyrka Skomakarvägen 18
Västerhaninge kyrka Kyrkvägen 7
Österhaninge kyrka
Klockarlötsvägen 28